[2019] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 924

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5302)

09 ਜੁਲਾਈ, 2019

[ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਐਸ ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕਰਾਧਾਨ- ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000- ਧਾਰਾਵਾਂ 78, 79, 80, 85 ਅਤੇ 86– ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਅਰਥਾਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1994 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਲਾਭ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ- ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਵਿਵਸਥਾ- ਕੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ/ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਰਾਜ ਤੋਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ - ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ,

ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ - 1 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ - ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਕਿ ਵਪਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ- ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 286 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 16 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1994 - ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1958 - ਧਾਰਾ 12- ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 - ਧਾਰਾ 8 (5) - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ- ਧਾਰਾ 286 (16-09-16 ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ)- ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ- ਡੀਮਿੰਗ ਵਿਵਸਥਾ

924

XXXXXX

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 925

ਕਰਾਧਾਨ- ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ- ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ- ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੋ ਨਵੇਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ- ਪ੍ਰਭਾਵ – ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ- ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਾਵ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ- ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਜ

ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 3।

ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ- ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ – ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: "ਸਵੱਛ ਰਾਜ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵਜ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਧੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਬੂਲਾ ਰਸ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹਨ- ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ (ਵਾਂ) ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਥਨ / ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 - ਧਾਰਾਵਾਂ 78 ਅਤੇ 79 - ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 - ਧਾਰਾਵਾਂ 84 ਅਤੇ 85 - ਅਸੂਲ / ਸਿਧਾਂਤ - ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ- "Clean Slate" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਧਾਰਾ ਅਨੁਛੇਦ

XXXXXX

926 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2019] 18 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 – ਧਾਰਾ 85 – ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ-

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ- ਇਸ ਲਈ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ- ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ (ਸਾਬਕਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ) ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000- ਧਾਰਾਵਾਂ 84 ਅਤੇ 85- ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਅਰਥਾਤ ਇੱਕ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ- ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 84 ਅਤੇ 85 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਵੇਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ- ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ- ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ- ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ - ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਦੋ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਣ ਜਾਣਗੇ - ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 - ਧਾਰਾਵਾਂ 78 ਅਤੇ 79

ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਪ- ਡੀਮਿੰਗ ਵਿਵਸਥਾ- ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ - ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਲਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਗਲਪ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ- ਗਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 927

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼- 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ' ਵਪਾਰ- ਅਰਥ- 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜ' ਅਤੇ 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ' ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ 'ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ' 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ - 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ' ਵਪਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਅਰਥ ਹੈ - ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਕਰਾਧਾਨ - ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 – ਅਨੁਛੇਦ 286 (16-09-16 ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ)।

ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ- ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ- ਇਹ ਦਲੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ / ਨਿਰਧਾਰਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ - ਕਰਾਧਾਨ - ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ - ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਣ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: 1.1. ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ/ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 78, 79, 80, 85 ਅਤੇ 86 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 14] [946-D-H]

XXXXXX

1.2. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਹੈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਇਹ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ/ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ, ਬਲਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ। [ਪੈਰਾ 14] [947-A-F]

1.3. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਉਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਦੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

XXXXXX

ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਲਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਕਲਪਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ/ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ/ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 15] [947-G-H; 948-A-C]

1.4. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲਨ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇ ਰੱਦ, ਸੋਧੇ ਜਾਂ ਸੋਧੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 16] [948-C-E]

1.5. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 79 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [948-F-G; 949-A]

XXXXXX

1.6. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। 1 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ

ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 16 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18] [949-B-D]

1.7. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 16 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ), ਰਾਜ 'ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ' 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ' ਵਪਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਚਾਹੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕਾਈ ਸਨ, ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 18] [950-C-E]

XXXXXX

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 931

1.8. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਵਿਵਸਥਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 19] [950-F-G]

2.1. ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 84 ਅਤੇ 85 (ਜੋ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਵੇਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਨਵਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਾਲ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਦੋਵਾਂ

ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਦੋ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 23] [954-G-H; 955-A-D]

XXXXXX

2.2. ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਾਵ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ। ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24] [955- D-F]

ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਂਚੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਵਰਮ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 689: [2004] 2 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 633 - ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਐਮ.ਪੀ.ਵੀ. ਸੁੰਦਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 468: [1958] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1422 - ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਰੰਜਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2017) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 774: [2017] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 194 ਅਤੇ** ਬੀ ਐਸ ਗੋਰਾਇਆ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਟੀ. ਆਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ **(2007) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 397: [2007] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 458 - ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਬੀ ਐਸ ਮਹਿਮੂਦ ਸਾਹਿਬ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ **1960 (11) ਐਸ.ਟੀ.ਸੀ. 456 - ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[2004] 2 Suppl. SCR 633	ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 4
1960 (11) STC 456	ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ	ਪੈਰਾ 13
[2007] 8 SCR 458	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 15
[2017] 7 SCR 194	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 20
[1958] SCR 1422	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 21

XXXXXX

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 933

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5302

2004 (O) ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5308 ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੀਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 16.07.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2005 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 461, 460, 7073, 2007 ਦੇ 2343, 2019 ਦੇ 5303, 5304, 5305, 5306, 5308 ਅਤੇ 5307

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਕੇ ਤਨਖਾ, ਐਸ ਗਣੇਸ਼, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਅਮਨ ਪਾਂਡੇ, ਭਰਤ ਸਾਂਗਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਡੇਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਬੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ, ਨਵਨੀਤ ਕੁਮਾਰ (ਫੋਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਅ ਗਰੁੱਪ), ਰੋਹਿਤ ਘੋਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਕਸ਼ਿਤਿਜ ਵੈਭਵ, ਅਕਸ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਜਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਨਜੀਤ ਕਿਰਪਾਲ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਰਾਹੁਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਪਾਟਿਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਬੀਐਸ ਬੰਥੀਆ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ।

2. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਲਾਭ 'ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ("ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ") ਦੁਆਰਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। 1994 ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ, ਚਾਹੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ।

XXXXXX

3. 2005 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 460, 461, 7073 ਅਤੇ 2007 ਦੇ 2343 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਮੈਂਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ/ਡੀਲਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ/ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਨਿਟ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ

ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਸੀ।

4. 2013 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 10520, 2014 ਦੀ 1334, 10165, 23297, 2016 ਦੀ 6729 ਅਤੇ 16550 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਨ। **ਰਾਂਚੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ**[1] ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਟੈਕਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਐਕਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ (ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ ਅਤੇ ਵੀ.ਐਸ. ਸਿਰਪੁਰਕਰ, ਜੇ.ਜੇ.) ਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ 2007 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ **ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੀਏ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ,

1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (5) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ (ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਵਾਂਗੇ) ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, 19 ਫਰਵਰੀ 1991 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਥਿਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

---

[1] (2004) 6 SCC 689

XXXXXX

ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਥਿਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਵਪਾਰਕ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 11 ਸਾਲ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਥਿਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ/ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ/ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਟੀਕ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ/ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

8. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੀਏ, ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 2 (ਈ), (ਐਫ), (ਜੇ) ਅਤੇ (ਕੇ), ਧਾਰਾਵਾਂ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਅਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 78, 79, 80, 85 ਅਤੇ 86 (1) ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

<u>ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਈ), (ਐਫ), (ਜੇ) ਅਤੇ (ਕੇ)</u>

ਭਾਗ 1

ਮੁੱਢਲੀ

2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ, -

XX XX XX

(ਈ) "ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ;

(ਐਫ) "ਕਾਨੂੰਨ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਧਿਆਦੇਸ਼, ਅਧਿਨਿਯਮ, ਆਦੇਸ਼, ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ, ਯੋਜਨਾ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ;

xx xx xx

XXXXXX

xx xx xx

(ਜੇ) ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ;

(ਕੇ) "ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3, 4 ਅਤੇ 5

ਭਾਗ 2

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ

3. **ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ-** ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

ਬਸਤਰ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਦੰਤੇਵਾੜਾ, ਧਮਤਾਰੀ, ਦੁਰਗ, ਜਾਜਗੀਰ-ਚੰਪਾ, ਜਸ਼ਪੁਰ, ਕਾਂਕੇਰ, ਕਵਰਧਾ, ਕੋਰਬਾ, ਕੋਰੀਆ, ਮਹਾਸਮੁੰਦ, ਰਾਏਗੜ੍ਹ, ਰਾਏਪੁਰ, ਰਾਜਨੰਦਗਾਓਂ ਅਤੇ ਸਰਗੁਜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੇਤਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

4. **ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਵੰਡਾਂ-** ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

5. **ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ**- ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ "1.ਰਾਜ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, -

(ਏ) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ "ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ) ਐਕਟ, 1959 (1959 ਦਾ 47)" ਸ਼ਬਦਾਂ, ਬ੍ਰੈਕੇਟਾਂ ਅਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

"ਪਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ";

XXXXXX

(ਬੀ) ਐਂਟਰੀ 25 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਐਂਟਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਅਰਥਾਤ:-

"26. ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ: ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ।

ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78, 79, 80, 85 ਅਤੇ 86

ਭਾਗ 10

ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

78. **ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਹੱਦ**- ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

79. **ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ**- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ "ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

80. **ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ**- ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 79 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

85. **ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ**- ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

86. **ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ-** (1) ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ S.O. 827 (ਈ), ਮਿਤੀ 14 ਸਤੰਬਰ, 2000 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਭਾਗ 2 ਧਾਰਾ 3 (ii) ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਨਵੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਖੰਡ (ਜੇ) ਦੁਆਰਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਨੂੰ "ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਜੋ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਸੀਮਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਭਾਵ ਉਹ ਖੇਤਰ ਜੋ ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੇ। ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਫ) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦ "ਕਾਨੂੰਨ" ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਧਿਆਦੇਸ਼, ਅਧਿਨਿਯਮ, ਆਦੇਸ਼, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਡੈਲੀਗੇਟ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਜਾਰੀ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

10. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 25 ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਰਾਜ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਐਂਟਰੀ 26 ਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਕੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

11. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 78 ਅਤੇ 79 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਸੀਂ **ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 26, 27, 28, 29 ਅਤੇ 30 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"26. ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 84 ਅਤੇ 85 ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕੀ ਹੈ?

27. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ 6 ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ 2 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਨਵੇਂ

ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਖੇਤਰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 84 ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ II ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਣਵੰਡੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਾਬਕਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਫ) ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (3) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 22-12-1995 ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ S.O. ਨੰਬਰ 478 ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਧਾਰਾ 84 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮਝੇ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1981 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (3) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਅਤੇ 22-12-1995 ਨੂੰ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ S.O. ਨੰਬਰ 478 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਫ) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ

ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਝਣ। ਇਹ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਦਲਦੀ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

28. ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਆਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਧਯਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 88 ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਨੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿੰਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਫ) ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 2 (ਜੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 88 ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਕੂਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਰਾਜਕਤਾ ਆਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਕੂਲਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ, ਜਿੱਤਣ, ਰਲੇਵੇਂ ਜਾਂ ਏਕੀਕਰਣ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ. ਇਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼।

XXXXXX

29. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਨੇ 25-8-2001 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 1995 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (3) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ S.O. ਨੰਬਰ 478 ਮਿਤੀ 22-12-1995 ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। 2001 ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ 22-12-1995 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਦਲਦਾ, ਸੋਧਦਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 15-11-2000 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ 15-11-2000 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 15-11-2000 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਲ 1995 ਦੀ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਝਾਰਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ, 2001 ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ S.O. ਨੰਬਰ 478 ਮਿਤੀ 22-12-1995 ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2003 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3765 ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ। ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਪ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮਕਸਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਗਲਪ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ।

XXXXXX

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 943

ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਲੋੜਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਅਸਲ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ, ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਗਦੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਸਟ ਐਂਡ ਡਿਊਲਿੰਗਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਿਨਸਬਰੀ ਬਰੋ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਸਕੁਇਥ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਧਾਰਾ 84 ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਲਪਨਾ

ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲੇ ਹੋਣ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਬੇਸ਼ਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਦਮੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸੀ ਉਹ ਹੁਣ ਦੋ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਹੁਣ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹਨ। ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਸੋਧ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ

ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ 22-12-1995 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

30. ਅਸੀਂ ਰਤਨ ਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੀਬੀ ਹੁਸੈਨ ਕੁਨਹੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਮਿਨਰਵਾ ਮਿਨਰਲਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਦਿਵੇਦੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। 2003 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2450 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਨਮਾਨੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ, ਪਰ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਣਕਿਆਸੀ ਘਟਨਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ

ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਜੇ ਵੰਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

12. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 78 ਤੋਂ 80, 85 ਅਤੇ 86 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਨੇ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ

ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ "ਕਾਨੂੰਨ" ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। 1 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਆਦੇਸ਼, 2000 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਫ 1/17/-2000/ਸੀ ਟੈਕਸ/ਵੀ ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 2002 ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"2. ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ। ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ "ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼" ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, "ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਨੋਟਿਸ, ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ, ਫਾਰਮ, ਅਧਿਨਿਯਮ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ।

ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ "ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ, "ਕਾਨੂੰਨ" ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ

ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 85 ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਅੜਿੱਕੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਛੋਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਭਾਵ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ 10 ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ 78 ਅਤੇ 79 ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

13. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਐਕਟ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ

ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ/ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਰਹੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਅਰਥ ਹੈ। **ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [2] ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ**, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

XXXXXX

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 947

14. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78, 79, 80, 85 ਅਤੇ 86 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ। ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1 ਨਵੰਬਰ 2000 ਹੈ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਆਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ/ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਖੇਤਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਣਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 78 ਵਿਚ 'ਡੀਮਡ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ/ਸਿਰਜਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ, ਬਲਕਿ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਜੋਂ।

---

[2] 1960 (11) STC 456

15. ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਉਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ।

XXXXXX

ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਦੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। **ਬੀ.ਐਸ. ਗੋਰਾਇਆ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਟੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ**[3] **ਕੇਸ ਦੇ** ਪੈਰਾ 6 ਤੋਂ 8 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਲਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਕਲਪਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ/ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ /ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

16. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 79 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ

ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋਵੇ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲਨ ਜਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੇ ਰੱਦ, ਸੋਧੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ।

17. ਧਾਰਾ 80 ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 79 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

---

[3] (2007) 6 SCC 397

XXXXXX

18. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। 1 ਨਵੰਬਰ, 2000 ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 16 ਸਤੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"286. **ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ:**
-

ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗਾ ਜਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਏ) ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਦੌਰਾਨ।

(2) ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(3) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ,

(ਏ) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ; ਜਾਂ

XXXXXX

(ਬੀ) ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 366 ਦੀ (ਖੰਡ 29- ਏ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਉਪ-ਖੰਡ (ਸੀ) ਜਾਂ ਉਪ-ਖੰਡ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਟੈਕਸ ਹੈ,

ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ' ਦੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜ' ਅਤੇ 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ' ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ' ਵਪਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਅਤੇ ਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਚਾਹੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਵੇਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਦੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕਾਈ ਸਨ, ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਅਨੁਛੇਦ 286 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ।

19. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 86 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਪਰਵੀਜ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

20. **ਰੰਜਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ**[4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 4 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਰਾਜ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

---

[4] (2017) 14 SCC 774

"36. ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੋਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮਿਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਨਰਗਠਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ "ਕਲੀਨ ਸਲੇਟ"(Clean Slate) ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬੂਲਾ ਰਸ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। BROA ਦੇ ਤਹਿਤ ਝਾਰਖੰਡ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ 15-11-2000 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਜੇ ਵੰਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ BROA ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 1956 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਤੱਕ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਹੱਦ' ਅਤੇ 'ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, **ਰੰਜਨ ਸਿਨਹਾ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

XXXXXX

"29. ਧਾਰਾ 84 ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਝਾਰਖੰਡ ਸੋਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਹਵਾਲਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜੇ ਬਿਹਾਰ ਨੇ ਪੂਰੇ ਬਿਹਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਝਾਰਖੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਧਾਰਾ 85 ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਦੀ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਅਤੇ 79 ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, **ਰੰਜਨ ਸਿਨਹਾ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵਜ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ ਸੰਧੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਦ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਰਾਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬੂਲਾ ਰਸ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਬਲਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਨਵਾਂ ਰਾਜ

ਇਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਅੰਤਰ-ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ (ਆਂ) ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਕਥਨ / ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਨਵੇਂ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ. ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਹ ਦਿਨ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਾਫਾਰਜ ਡੀਲਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
[ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] 953

21. **ਐਮ.ਪੀ.ਵੀ. ਸੁੰਦਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**[5] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵੰਡ/ ਵੰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ,

ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਪਰ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਗੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਕੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ। ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਇੱਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 60 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"60. (VI) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਇਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਗੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿੱਥੇ ਧਾਗੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮਦਰਾਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਸਮਾਨ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜਾ ਟੈਕਸ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਧਾਗੇ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਕੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਦਰਾਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ

ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਆਪਣੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਂਧਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

[5] AIR 1958 SC 468

XXXXXX

ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 53 ਸਿਰਫ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ 12 ਨਵੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਕੂਲਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਦਰਾਸ ਜਨਰਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਥਾਂ ਆਂਧਰਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਅਸੀਂ **ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼** ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਗਠਿਤ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 1 ਅਕਤੂਬਰ 1953 ਤੋਂ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ

ਖੇਤਰ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਦਰਾਸ ਜਨਰਲ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1939 ਨਾਮਕ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਮਦਰਾਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਥਾਂ 'ਆਂਧਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53, ਜੋ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 78 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ।

23. ਅਸੀਂ **ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 26, 27 ਅਤੇ 28 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਥਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੈਰਾ 29 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਅਤੇ 85 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਵੇਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ।

XXXXXX

ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਨਵਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕ

ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਹਾਰ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 84 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਨਾਲ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਨਰਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਦੋ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

24. **ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਭਾਵ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ। ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ **ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ**

ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗੇ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ।

25. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵੀ ਕੁਝ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਨਿਰਧਾਰਕ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਉਣ।

XXXXXX

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਨਿਰਧਾਰਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਧਿਰਾਂ/ਨਿਰਧਾਰਕ

ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲਾਗੂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਵਾਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ **ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

26. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 2013 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 10520, 1334, 10165, 23297, 2014 ਦੇ 23592, 2016 ਦੇ 6729 ਅਤੇ 16550 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ 2005 ਦੇ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 460, 461, 7073 ਅਤੇ 2007 ਦੇ 2343 ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ, ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।



Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi